

Oschysst styling

En undersökning av hårstylingprodukters
miljö- och hälsorisker.

Innehåll

Sammanfattning	3
Syfte & Mål	3
Vad är problemet?	4
Svenska Naturskyddsföreningens krav	4
Vad kan man göra som konsument?	4
Undersökningens resultat	5
Gruppindelning	5
Tabell 1: Total bedömningspoäng	6
Metod	7
Val av produkter	7
Förberedande arbete	7
Tabell 2: Produkter med felaktiga INCI-namn	8
Databassökningar	9
Svårigheter	9
Ftalater	9
Kriterier	10
Kemikaliers transport genom huden	10
Kemikaliers väg i miljön	11
Konsumtionen i siffror	11
Nationella mål/ Miljö kvalitetsmål	12
Lagstiftning	12
Definition	13
Kosmetikadirektivet	13
INCI-listan	13
Tillverkarens ansvar	13
Läkemedelsverket	14
Regeringsuppdraget till Läkemedelsverket	14
Liknande undersökningar	15
Diskussion	15
Referenser i rapporten	16
Referenser för kemikaliebedömningen	17
Tabell 3, 4, 5 och 6	18

© Svenska Naturskyddsföreningen 2004

Text: Frida Hök, handläggare, SNF

Underlag: Per Magnus Ehde, Fil Dr i oorganisk kemi och Maria Silis, miljöingenjör

Bearbetning och form: Mera text & form

Omslagsbild: Lars Lanhed

ISBN: 91 558 1571 5

Varunr: 9040

Svenska Naturskyddsföreningen, Box 7005, 402 31 Göteborg, tel: 031-711 64 50,

fax: 031-711 64 30, e-post: gbg@snf.se www.snf.se

Sammanfattning

Svenska Naturskyddsföreningen har undersökt 38 vanliga hårstylingprodukter, som gel, spray och mousse. Innehållet har kontrollerats mot miljö- och hälsokraven i Bra Miljöval-kriterier för Kemiska produkter. I 37 av de 38 kontrollerade produkterna fanns substanser med hälsoskadliga eller miljöskadliga egenskaper. En enda produkt hade inga hälso- eller miljöanmärkningar men däremot tre substanser som inte kunnat bedömas eftersom data saknats.

Undersökningen visar att tillgängligheten på miljö- och hälsoinformation är mycket låg. 56 (33%) av de 168 substanser som kontrollerades gick inte att hitta i ett stort antal databaser. 39 substanser visade sig ha miljö- och hälsoskadliga egenskaper.

I 31(82%) av produkterna fanns en eller flera misstänkt cancerframkallande eller allergiframkallande substanser. Ingen av de 168 kontrollerade substanserna är uttryckligen förbjuden enligt lag.

Alla produkterna i undersökningen är dåliga ur miljö- och hälsoperspektiv. För att ändå visa skillnaderna mellan dem har de delats in i tre grupper. Varje produkt har fått poäng utifrån miljö- och hälsorisker, där även okända substanser räknats in. Ju högre poäng, desto sämre produkt ur miljö- och hälsoperspektiv.

Halten av varje hälsoskadlig substans i de undersökta stylingprodukterna kan vara låg, men många produkter innehåller flera olika substanser. Tidigare undersökningar som Svenska Naturskyddsföreningen har gjort visar att andra kosmetiska och hygieniska produkter innehåller liknande ämnen. Många unga människor använder flera produkter varje dag. Den totala dosen hälsoskadliga ämnen som de utsätts för varje dag är därför inte obetydlig.

Undersökningens syfte och mål

- Att undersöka miljö- och hälsoegenskaper för ingredienser i stylingprodukter.
- Att genom valet av produktkategori och informationskanaler nå målgruppen ungdomar (13-25 år).
- Att föra ut miljö- och hälsoinformation för att påverka denna målgrupps konsumtionsbeteende.
- Att stimulera producenter och handel att förbättra utbudet av stylingprodukter ur miljö- och hälsoaspekt.

Vad är problemet?

Stylingprodukter är kemiska produkter som kan innehålla flera miljö- och hälsoskadliga ämnen. Många använder stylingprodukter varje dag. Produkterna marknadsförs i stor utsträckning mot ungdomar och utbudet och försäljningen av stylingprodukter ökar snabbt.

Produkterna används nära hud och många är så kallade stay-on-produkter, det vill säga de finns kvar i håret tills man tvättar det. Det kan öka riskerna. Varugruppen marknadsförs aldrig med miljöargument, vilket antyder att produktutvecklingen inte inriktats på detta. Det visar även denna undersökning.

Allergiframkallande, cancerframkallande, reproduktionsstörande, hormonstörande eller mutagena egenskaper är ett hot mot människors hälsa. Vi utsätts dagligen för en mängd olika kemikalier men vet lite om hur alla dessa ämnen påverkar oss.

Halten av varje hälsoskadlig substans i de undersökta stylingprodukterna kan vara låg, men många produkter innehåller flera olika substanser. Tidigare undersökningar som Svenska Naturskyddsföreningen har gjort visar dessutom att andra kosmetiska och hygieniska produkter innehåller liknande ämnen. Många unga människor använder flera produkter varje dag. Den totala dosen hälsoskadliga ämnen som de utsätts för varje dag är därför inte obetydlig.

Ett ämne som inte är lättnedbrytbart passerar reningsverk och kan ansamlas i miljön. Det innebär att de kan utgöra en risk i framtiden. Ämnen som är mycket giftiga för vattenlevande organismer hotar livet i hav och sjöar. Bioackumulerande ämnen kan ansamlas i våra kroppar och påverka oss under en lång tid.

Svenska Naturskyddsföreningens krav

- Lagen måste ställa miljökrav på kosmetiska och hygieniska produkter. Substanser som är icke lättnedbrytbara, bioackumulerbara eller mycket giftiga för vattenlevande organismer ska inte tillåtas i kosmetiska och hygieniska produkter.
- Säkerhetsbedömningar måste innebära att allergiframkallande, reproduktionsstörande, hormonstörande och cancerframkallande substanser inte tillåts i kosmetiska och hygieniska produkter.
- Tillverkare, importörer och återförsäljare måste ta ansvar för att produkterna de tillverkar eller säljer inte innehåller några miljö- och hälsoskadliga substanser.

Vad kan man göra som konsument?

Konsumenter kan fråga efter miljömärkta produkter i affären. Produkter som är märkta med Bra Miljöval är kontrollerade av Svenska Naturskyddsföreningen och innehåller inte hälsoskadliga eller miljöskadliga ämnen. Konsumenter kan också kontakta tillverkarna och kräva att de slutar tillsätta miljö- och hälsoskadliga ämnen.

Svenska Naturskyddsföreningen hittade inte några bra produkter i undersökningen men några är sämre än andra och därför har de delats in i tre grupper.

Konsumenter som vill vara säkra på att undvika miljö- och hälsoskadliga ämnen bör i princip avstå från att använda hårstylingprodukter. De konsumenter som trots riskerna vill använda den här typen av produkter bör i första hand välja produkter från grupp 1 och absolut undvika grupp 3.

Produkter som inte finns med i undersökningen kan man själv kontrollera med hjälp av de listor över substanser som Svenska Naturskyddsföreningen godkänt eller underkänt.

Undersökningens resultat

Innehållet i 38 stylingprodukter har kontrollerats mot Svenska Naturskyddsföreningens miljö- och hälsokriterier för Kemiska produkter. Undersökningen har visat att det är svårt att få fram miljö- och hälsoinformation för dessa produkter.

56 av 168 kontrollerade substanser gick inte att hitta i databaser.

För 33 av substanserna fanns viss information men inte tillräcklig för att Svenska Naturskyddsföreningen skulle kunna bedöma substanserna som ofarliga.

39 substanser hade miljö- och/eller hälsoskadliga egenskaper.

40 av de 168 kontrollerade substanserna godkändes.

Gruppindelning

Produkterna i undersökningen har givits poäng och delats in i tre grupper. 0 poäng innebär att produkten inte har några negativa miljö- eller hälsoegenskaper och att den klarar Svenska Naturskyddsföreningens kriterier för Kemiska produkter.

Närmast kommer Jill hårspray med sina 3 poäng. Jill hårspray som tillverkas av Nordic Care AB vänder sig inte specifikt till ungdomar och är ingen storsäljare på marknaden (se tabell 1 på sidan 6).

Gruppindelning och poängsättning har gjorts enligt följande;

- Alla ingående substanser där data saknas eller är otillräcklig för att kunna godkänna eller underkänna substansen enligt kriterierna för Bra Miljöval har gett 1 poäng.
- Alla miljöanmärkningar (att substansen är icke lättnedbrytbar, bioackumulerbar eller mycket giftig för vattenlevande organismer) har gett 2 poäng.
- Alla hälsoanmärkningar där substansen angetts som misstänkt hälsoskadlig (misstänkt allergiframkallande, misstänkt cancerframkallande, misstänkt reproduktionsstörande eller misstänkt hormonstörande) har gett 2 poäng.
- Alla övriga hälsoanmärkningar (allergiframkallande, cancerframkallande, reproduktionsstörande eller hormonstörande) har gett 4 poäng.

Därefter har poängsumman av alla ingående substanser räknats samman. I grupp 1 finns produkter med 3-9 poäng, i grupp 2 finns de med 10-14 poäng och i grupp 3 finns produkter med 15 poäng och över.

Tabell 1: Total bedömningspoäng utifrån hälsoaspekter, miljöaspekter och avsaknad av data.

Poäng	Produktnamn	Företagsnamn
Grupp 1: Minst dåliga		
3	Jill, Hårspray, refill	Nordic Care Sweden AB
7	PROFFS Hairwax, Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
9	L'Oréal, Kérastase, Oléo-Relax	Cosmetique France AB, L'Oréal
9	H&M Divided 02 Strong Hair Mousse	H&M
Grupp 2: Dåliga		
10	Wella Styling Gel Super Strong	Wella
10	Naturelle, Original, Silky Hair Spray	Hardford Daily Care AB
10	Hairspray, Super strong	Wella
11	Fructis Style, Hard Structurising Gel Spray, Extreme	Cosmetique France AB, L'Oréal
11	Klippoteket, Hairspray, Maximum XX Strong	Klippotekets Fabrik AB
12	High hair ocean-sprizz Strong	Wella
12	H&M Hair System, Maxi Hold Hair Spray	H&M
13	Dax Wave and Groom	Bratt Trading Company (Imperial Dax UK LTD)
13	Finesse, Volume Mousse, Super Control	Lever Fabergé AB
14	Fructis Style, Volume Mousse, Strong	Cosmetique France AB, L'Oréal
Grupp 3: Mycket dåliga		
15	Volym mousse, Super strong	Wella
15	Blåvitt, Hårgel, Strong	KF
16	Crystal drops	Romella International AB (Björn Axén)
16	L'Oréal Studio Line Fixing Spray Ultim Fix, Maximal Hold	Cosmetique France AB, L'Oréal
16	Elnett Satin, Kraftig	Cosmetique France AB, L'Oréal
16	Body Shop, Think Big, Volumising Spray	The Body Shop
18	Shine miracle, anti-frizz polishing serum	Balancia-Midania AB (Citré shine)
18	Sebastian, Sharper, In Control Fiber Wax	Sebastian International, Inc
19	PROFFS Hairspray, Super Strong	This is it AB (Proffs)
19	Matrix, Amplify, Volumizing System, Foam Volumizer	Matrix Essentials Inc
20	Glanscrème	Romella International AB (Björn Axén)
20	Finesse, Styling Gel, Super Strong	Lever Fabergé AB
21	Body Shop, Hold Tight, Styling Gel	The Body Shop
21	Wella Shockwaves, Shine Gel Wax	Wella
23	Wella Shockwaves, Ultra Strong, Max Hold Gel	Wella
23	PROFFS Mousse. Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
24	Citré Shine, Making waves curl booster	Balancia-Midania AB (Citré shine)
27	PROFFS Styling Gel, Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
32	L'Oréal Studio Line, Gel Super Strong	Cosmetique France AB, L'Oréal
32	d:fi, d:struct, pliable molding creme	Liquid (American Crew)
32	H&M Hair System, Sharping Paste	H&M
35	L'Oréal Out of Bed, Fibre Cream	Cosmetique France AB, L'Oréal
35	American Crew, Fiber, blå	Liquid (American Crew)
36	Fructis Style Modelling Paste, Strong	Cosmetique France AB, L'Oréal

Metod

Val av produkter

Svenska Naturskyddsföreningen gjorde en rundvandring bland butiker i Göteborg som säljer kosmetiska och hygieniska produkter till ungdomar eller är specialiserade på hårvård. Butikerna var:

- Åhléns
- H&M
- Kicks
- The Body Shop
- Panache
- NK

Personalen i butikerna fick frågan om vilka stylingprodukter de säljer mest av till målgruppen 13-25 år. Personalen på H&M hänvisade till sitt huvudkontor där frågan besvarades. Personalen på Åhléns, Kicks och Panache kunde enkelt peka ut vilka produkter som sålde bäst till målgruppen. The Body Shop hade endast två stylingprodukter. Personalen på NK uppgav att butiken i första hand säljer till en äldre kundkrets.

Därefter gjordes en inköpslista med de produkter butikspersonalen angivit. Svenska Naturskyddsföreningen köpte även några stylingprodukter av märken som inte direkt vänder sig till målgruppen. Totalt köptes 38 stylingsprodukter från 15 olika tillverkare.

Förberedande arbete

Alla ingredienser som stod angivna i produkternas innehållsförteckningar lades in i Svenska Naturskyddsföreningens databas. Ingredienserna kontrollerades mot namnen i INCI-listan (se sidan 13) för att få uppgift om CAS-nummer.

Eftersom många kemikalier har flera olika namn ges de ett nummer från CAS, Chemical Abstracts Service. Med hjälp av CAS-numret kan man ta reda på ämnets struktur och formel och söka information om ämnet och dess egenskaper i databaser.

Av totalt 180 ämnen saknades 25 i INCI-listan. Anledningarna kunde vara att ett ämnes namn var felstavat på förpackningen, att ett latinskt växtnamn angivits istället för INCI-namnet eller att ämnet helt enkelt inte fanns med. Att inte ange innehållet i en kosmetisk eller hygienisk produkt enligt INCI-listan är ett lagbrott.

För att få mer information om de ämnen som inte fanns upptagna i INCI-listan kontaktades tillverkarna. På några produkter hänvisades till huvudtillverkaren i USA. Det krävdes många telefonsamtal för att få veta vilket företag som är återförsäljare av produkten i Sverige. På några produkter fanns inte tillverkarens namn utsatt.

Några ämnen har inte kunnat bedömas i undersökningen eftersom det kemiska namnet i ingrediensförteckningen inte funnits med i INCI-listan. Inte heller tillverkaren har kunnat lämna nödvändig information. Två substanser som fanns i ett flertal produkter har inte kunnat bedömas eftersom de angivna beteckningarna inte är specifika ämnen. Dessa är "Parfum" och "anjonisk fluortensid". "Data saknats" har även angetts för substanser där informationen i databaserna varit otillräcklig eller obefintlig (se tabell 6 på sidan 32).

Tabell 2: Produkter med felaktiga INCI-namn i ingrediensförteckningen.

Produkt	På förpackningen	INCI-namn	Lösning
Citre Shine, making waves curl booster	Sodium Benzotriazolyl Butylphenol Sulfonate	Finns inte	Säkerhetsdatablad från kemikalietillverkaren
Citre Shine, making waves curl booster	Polymethacrylic acid/Acrylamidomethyl propane sulfonic acid	Polyacrylamidomethylpropane sulfonic acid Polymethacrylic acid	
Citre Shine, making waves curl booster	Buteth-3	Finns inte	Ingår i kem.blandning
Shine miracle, anti-frizz polishing serum & L'Oréal Studio Line Fixing Spray Ultim Fix, Maximal Hold & Elnett Satin, Kraftig	Ethylhexyl, Methoxycinnamate	Finns inte	
Björn Axén, Glanscreme	Glucoside	Finns inte	Hittades i en annan databas
Wella Hairspray, Super strong	PEG/PPG 18/18 Dimethicone	Finns inte	
Fructis Style, Hard Structurising Gel Spray, Extreme & L'Oréal Studio Line Fixing Spray Ultim Fix, Maximal Hold & L'Oréal Kérastase, Oléo-Relax	Acrylates/t-Butylacrylamide Copolymer	Finns inte	
Fructis Style, Hard Structurising Gel Spray, Extreme & Fructis Style, Volume Mousse, Strong & Fructis Style Modelling Paste, Strong	PEG-192 Apricot Kernel Glycerides	Apricot Kernel Oil PEG-6 Esters	Liknar INCI-namnet
Fructis Style, Hard Structurising Gel Spray, Extreme	BISPEG/PPG 14/14, Dimethicone	Finns inte	
Fructis Style, Volume Mousse, Strong	Vinyl, Caprolactam/VP /Dimerhylaminoethyl Methacrylate, Copolymer	Vinyl, Caprolactam/PVP /Dimerhylaminoethyl Methacrylate Copolymer	Liknar INCI-namnet
Fructis Style Modelling Paste, Strong	VP/Dimethylaminoethylmethacrylate, Copolymer	PVP/Dimethylaminoethylmethacrylate, Copolymer	Liknar INCI-namnet
Wella Shockwave, Shine Gel Wax	Iodopropynil, Butylcarbamate	Iodopropynil, Butylcarbamate	
L'Oréal Studio Line Fixing Spray Ultim Fix, Maximal Hold	Polyuretane-6	Polyuretan	
PROFFS Styling Gel, Maximum Strong & Klippoteket, Hairspray, Maximum XX Strong	E-vitamin	Tocopherol	
PROFFS Hairspray, Super Strong	Anionic, Floourosurfactant	Finns inte	
Dax Wave and Groom & d:fi, d:struct, pliable molding creme	Mineral oil	Finns inte	Ämnet hittades i en annan databas
d:fi, d:struct, pliable molding creme	SD Alcohol 40-B	Alcohol danat.	CAS nr. från importören
d:fi, d:struct, pliable molding creme	Lanolin wax	Lanolin Cera	Liknar INCI-namnet
d:fi, d:struct, pliable molding creme	PEG-10 Soy Sterol	PEG-10 Soya Sterol	Liknar INCI-namnet
American Crew, Fiber, blå	Catearyl	Cetearyl alcohol	CAS nr. från importören
American Crew, Fiber, blå	Trebehenin	Tribehenin	
H&M Hair System, Sharping Paste	Copernicia Cerifera	Carnauba	Latinskt namn
H&M Hair System, Sharping Paste	Behentrimonium Methyl Sulfonate	Behentrimonium, Methosulfonate	
Sebastian, Sharper, In Control Fiber Wax	Pentylene Glycol'	Finns inte	
Sebastian, Sharper, In Control Fiber Wax	VP/VA Copolymer	PVP/VA Copolymer	Liknar INCI-namnet

Databassökningar

För att få uppgifter om ingrediensernas hälso- och miljöegenskaper gjordes följande undersökningar:

- Alla ingredienser kontrollerades mot Svenska Naturskyddsföreningens befintliga register över kemikalier och mot Svenska Naturskyddsföreningens listor över godkända komplexbildare, tensider, lösningsmedel och konserveringsmedel.
- Sökningar gjordes på ingredienserna mot data i Prevents CD Kemiska ämnen 9,0.
- En liknande sökning gjordes mot EU:s databas över mest producerade kemikalier IUCLID, även den på CD.
- Där data fortfarande saknades gjordes sökningar i klassificeringslistan (lista från bilaga 5 och 6 i KIFS 2001:3 med lagligt bindande klassificeringar, N-Class och Riskline.
- Därefter gjordes sökningar i databaser på TOXNET, en hemsida där man kan göra sökningar i flera databaser samtidigt. Precis som vid sökningar i Riskline får man oftast utdrag ur vetenskapliga artiklar samt länkar till andra databaser.
- För de ingredienser som inte återfunnits i någon av dessa databaser gjordes sökningar i allmänna sökmotorer som msn, netscape, altavista. Sådana sökningar leder ofta till företag vars uppgifter inte går att verifiera.

Svårigheter

Samma ingrediens kan förekomma under flera olika namn. Motsatsen finns också, som till exempel butylenglykol som finns i tre isomerer med olika egenskaper. Vilken av dessa som finns i produkten får man inte veta.

Att få fram information om innehållet i stylingprodukter är ett mycket tidskrävande arbete. En person har under två månader arbetat heltid med att söka data för de ingredienser som ingått i undersökningens 38 produkter.

Substanserna petrolatum och mineral oil är klassificerade med riskfrasen R45, vilket betyder att de kan ge cancer. Men om ämnena används i mycket rena fraktioner kan man bortse ifrån cancerrisken. Av ingrediensförteckningen går renhetsgraden inte att utläsa.

Kemisk tekniska leverantörsförbundet, KTF, rekommenderar sina medlemmar att endast använda mycket rena fraktioner av dessa substanser i hygienprodukter. Svenska Naturskyddsföreningen har därför valt att bedöma petrolatum och mineral oil som "Eventuellt cancerframkallande" i undersökningen.

Ftalater

2002 genomförde Svenska Naturskyddsföreningen en undersökning tillsammans med Women's Environmental Network, WEN, i England och Health Care Without Harm, HCWH, i USA. 34 storsäljande hygienprodukter lämnades in för analys av ftalater. Ftalater används som lösningsmedel och doftförstärkare i parfymer och som denatureringsmedel i alkohol men står inte angivna i produktens innehållsförteckning. Det är omöjligt för konsumenter att veta om produkten man köper innehåller ftalat eller inte.

I 27 (80%) av de 34 analyserade produkterna fanns ftalater i högre halter än 1 mg/kg. I 14 (40%) av produkterna fanns ftalaterna DEHP och/ eller DBP. Båda kan skada fertiliteten hos människor och skada utvecklingen hos foster och spädbarn. Ftalaterna DEHP och DBP kommer att förbjudas i kosmetiska och hygieniska produkter under 2004. Andra ftalater som upptäcktes i analysen är inte klassade som reproduktionsstörande inom EU. Men eftersom ftalater liknar varandra kemiskt kan man misstänka att även övriga ftalater är skadliga. (8)

I Svenska Naturskyddsföreningens undersökning av stylingprodukter har bara de kemikalier som stått med på innehållsförteckningen kontrollerats. Eftersom produkterna inte har lämnats in för analys vet vi inte om de innehåller ftalater. (8) Skulle en tillverkare ansöka om Bra Miljöval-märkning begär Svenska Naturskyddsföreningen in en komplett innehållsförteckning. Ftalater får inte ingå i Bra Miljöval-märkta produkter.

Kriterier

Undersökningen av stylingprodukter utgår från Svenska Naturskyddsföreningens kriterier för Kemiska produkter. Kriterierna i sin helhet finns att läsa på www.bramiljoval.org Grundkraven i kriterierna för Kemiska produkter är:

- Organiska ingredienser ska vara lättnedbrytbara enligt OECD 301 eller motsvarande test.
- Organiska ingredienser ska vara anaerobt nedbrytbara. Undantagna är ämnen som inte riskerar att ansamlas i anaeroba miljöer, till exempel i sediment.
- Ingrediensen ska ha lägre biokoncentrationsfaktor (BCF) än 100 enligt OECD 305. Om uppgift för BCF saknas gäller att log KOW ska vara mindre än 3 enligt OECD 107 eller 117.
- Ingrediensen får inte vara mycket giftig för vattenlevande organismer; LC50 måste vara större än 1 mg/l.
- Ingrediensen får inte vara misstänkt eller bevisat cancerframkallande.
- Ingrediensen får inte vara misstänkt eller bevisat reproduktionsstörande.
- Ingrediensen får inte vara misstänkt eller bevisat hormonstörande.
- Ingrediensen får inte vara misstänkt eller bevisat allergiframkallande.
- Ingrediensen får inte vara misstänkt eller bevisat mutagen.

För vissa substanser finns specifika krav. Bland annat att:

- Färgämnen ska vara godkända livsmedelsfärger eller dokumenterat lättnedbrytbara.
- Parfymer måste vara IFRA-godkända, de får inte innehålla polycykliska- eller nitromyskföreningar. De substanser som inte är doftämnen ska vara klara ovanstående krav.

Kemikaliers transport genom huden

Stylingprodukter kommer inte bara i kontakt med håret. Gelé och spray når till exempel in till hårbotten och vax och andra produkter smetas in i håret med hjälp av fingrarna. Därför påverkas även huden av de kemikalier som ingår i stylingprodukter.

Huden är uppbyggd av flera olika skikt. Överst finns hornlagret som består av avstötta döda celler. Under finns ett lager med levande celler och tillsammans utgör dessa lager överhuden, epidermis. Epidermis är kroppens gräns mot omvärlden. Den ska hindra vatten från att tränga ut ur kroppen och skydda mot sådant som är skadligt i omgivningen. Epidermis kan stå emot vatten, enzymer och svaga syror eller baser. (1) De ämnen som tar sig igenom epidermis, oftast genom diffusion, kan tas upp av celler i kroppen eller direkt av blodet. (2)

Om ett ämne kan tränga igenom huden eller inte beror på ämnets kemiska struktur, fett och vattenlöslighet samt dess joniseringsgrad. Andra faktorer är i vilken kemisk form ämnet är, vilka andra ämnen som finns närvarande samt i vilken kondition den utsatta

huden befinner sig. Hudens förmåga att skydda mot främmande ämnen försvagas bland annat av torrhet, alltför hög fuktighet och av öppna sår eller andra skador. (3) De ämnen som har lättast att tas sig igenom huden är fettlösliga ämnen. (4)

Kemikalier kan orsaka allergier och eksem. Hur mycket man tål varierar från individ till individ. Men barriärfunktionen kan försämrans och man kan plötsligt bli allergisk mot ämnen som man har tålt hela sitt liv. (5)

Kemikaliers väg i miljön

De flesta hushåll har sitt avlopp kopplat till ett kommunalt reningsverk. Men reningsverken kan inte rena vattnet från alla kemikalier. Ämnen som inte bryts ner lätt av sig själva hamnar i sjöar och vattendrag eller i reningsverkets slam. Kemikalierna ansamlas i miljön och kan utgöra en risk i framtiden. Ämnen som är mycket giftiga för vattenlevande organismer hotar livet i hav och sjöar. Bioackumulerande ämnen kan ansamlas i våra kroppar och påverka oss under en lång tid.

Samtidigt arbetar reningsverken för att vattnet och slammet från reningen ska bli fritt från kemikalier och kunna användas som jordförbättringsmedel på våra åkrar.

Konsumtionen i siffror

Svenska kosmetik & hygienmarknaden 1997–2002 angivet i konsumentkronor. Siffrorna motsvarar hela den Svenska marknaden, exklusive tax-free och försäljning från frisör (Mkr). (6)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Hudvård	1208	1254	1201	1511	1692	1837
Solvårdsprodukter	121	132	149	202	188	219
Hårvård	1617	1665	1738	1782	1927	2168
Dekorativ kosmetik	1061	1257	1456	1578	1778	1770
Dofter	542	633	702	718	818	838
Hygien	2455	2709	2882	2974	2941	3038
Totalt	7004	7650	8128	8765	9344	9871

© KTF, Kemisk Tekniska Leverantörförbundet, 2003

1993 konsumerades kosmetiska och hygieniska preparat inom produktgrupperna krämer, tvål, hårvård och munvård motsvarande 30000 ton. (7)

Nationella mål/ Miljökvalitetsmål

I april 1999 antog riksdagen mål för miljökvaliteten inom 15 områden. Strävan är att vi till nästa generation ska ha löst de stora miljöproblemen. Det betyder att alla viktiga åtgärder i Sverige ska vara genomförda till år 2020 (2050 när det gäller klimatmålet). (9)

Miljökvalitetsmålen syftar till att:

- främja människors hälsa
- värna den biologiska mångfalden och naturmiljön
- ta till vara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena
- bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga
- trygga en god hushållning med naturresurserna (9)

Kemikalieinspektionen är den myndighet som ansvarar för miljömålet "Giftfri miljö", men målet gäller alla myndigheter och organisationer. Kemikalieinspektionen har inget ansvar för hur övriga myndigheter jobbar med uppdraget. (10)

Miljömålet "Giftfri miljö" innebär att "Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden."

Miljökvalitetsmålet i ett generationsperspektiv innebär att

- halterna av ämnen som förekommer naturligt i miljön är nära bakgrunds nivåerna,
- halterna av naturfrämmande ämnen i miljön är nära noll,
- den sammanlagda exponeringen i arbetsmiljö, yttre miljö och inomhusmiljö för särskilt farliga ämnen är nära noll och för övriga kemiska ämnen inte skadlig för människor,
- förorenade områden är undersökta och vid behov åtgärdade.

För att konkretisera miljöarbetet antog riksdagen hösten 2001–våren 2002 flera delmål. (9) De som främst berör stylingprodukter är: (11)

Nyproducerade varor skall så långt det är möjligt vara fria från

– cancerframkallande (cancerogena), arvsmassepåverkande (mutagena)

och fortplantningsstörande (reprotoxiska) ämnen senast år 2007 om varorna

är avsedda att användas på ett sådant sätt att de kommer ut i kretsloppet

– nya organiska ämnen som är långlivade och bioackumulerande så snart

som möjligt, dock senast år 2005, övriga organiska ämnen som är mycket

långlivade (persistenta) och mycket bioackumulerande senast år 2010.

– Hälsa- och miljöriskerna vid framställning och användning av kemiska ämnen

skall minska fortlöpande fram till 2010 enligt indikatorer och nyckeltal som skall

fastställas av berörda myndigheter.

Lagstiftning

Regler för Kosmetiska och Hygieniska produkter finns i miljöbalken och tillhörande förordningar samt i Läkemedelsverkets föreskrifter. EG-direktiv ligger till grund för flera av de svenska reglerna. (12)

Definition

"Med kosmetiska och hygieniska produkter avses i denna förordning ämnen eller beredningar som är avsedda att appliceras på människokroppens yttre delar eller på tänder och slemhinnor i munhålan i uteslutande eller huvudsakligt syfte att rengöra eller parfymera dem, förändra deras utseende, korrigera kroppslukt, skydda dem eller bibehålla dem i gott skick". (12)

Kosmetikadirektivet

Kosmetikadirektivet 76/768/EEC gäller för kosmetiska och hygieniska produkter. Men substanserna som ingår i dessa produkter lyder under kemikalielagstiftningen, med kemikalieinspektionen som tillsynsmyndighet i Sverige. I kemikalielagstiftningen anges tre klasser av cancerframkallande, mutagena och reproduktionsstörande ämnen, så kallade CMR-ämnen. Till grupp 1 hör substanser som är bevisat cancerframkallande, mutagena eller reproduktionsstörande. Till grupp 2 hör substanser där det finns starka skäl att tro att de är cancerframkallande, mutagena eller reproduktionsstörande. Till grupp 3 hör substanser som möjligen är cancerframkallande, mutagena eller reproduktionsstörande. Det finns belägg från relevanta studier för att misstänka att substanserna i grupp 3 kan vara skadliga, men inte tillräckligt för att placera dem i grupp 2. (13)

Enligt kosmetikadirektivet är det förbjudet att avsiktligt tillsätta CMR-ämnen från grupp 1 och 2 i kosmetiska och hygieniska produkter. I början av 2003 beslutade EU att även CMR-ämnen i grupp 3 förbjuds i kosmetiska och hygieniska produkter. Undantagna är ämnen från grupp 3 som godkänts av EU:s vetenskapliga kommitté, SCCNFP. De nya kraven finns i ändringen av kosmetikadirektivet (Europaparlamentets och Rådets direktiv 2003/15/EG) och ska införlivas i medlemsstaternas lagstiftning senast 11 september 2004. (13)

Vissa ämnen som kan innebära hälsorisker omges av särskilda restriktioner i kosmetikadirektivet. Bara de ämnen som är förtecknade i föreskriften får användas som konserveringsmedel, färgämnen och UV-filter (12).

INCI-listan

Sedan 1 januari 1999 ska innehållet i kosmetiska och hygieniska produkter deklarerars på förpackningen. Förteckningen ska föregås av ordet "Ingredienser" och varje beståndsdel ska anges med INCI-namn (International Nomenclature of Cosmetic Ingredient). Parfym, aromatiska ämnen och deras råvaror ska betecknas med orden "parfum" eller "aroma". Alla INCI-namn finns angivna i den så kallade inventeringen över kosmetiska och hygieniska ingredienser (kommissionens beslut 96/335/EG). (12)

Produktens beståndsdelar ska anges i fallande viktsordning ner till 1%. Beståndsdelar med lägre koncentration än 1% får därefter nämnas i valfri ordning. (12)

Tillverkarens ansvar

Tillverkare och importörer har det yttersta ansvaret för att bestämmelserna efterlevs och att de kosmetiska eller hygieniska produkter som säljs inte skadar användaren eller miljön. Enligt reglerna ska tillverkaren eller importören göra en så kallad säkerhetsvärdering av varje produkt.

Tillverkarna ska:

- utreda och bedöma risker med produkterna
- vidta åtgärder för att förhindra eller motverka skada
- lämna produktinformation till säljare och användare
- lämna uppgifter till kontrollmyndigheten

I dagsläget finns inga uttalade krav på att värderingarna ska omfatta miljöaspekter.(12)

Läkemedelsverket

Läkemedelsverket har tillsammans med kommunerna tillsynsansvar för kosmetiska och hygieniska produkter. Läkemedelsverket för ett register över vilka kosmetiska och hygieniska produkter som saluförs eller används yrkesmässigt i Sverige. Registret används som hjälpmedel vid tillsynen av tillverkare och importörer, men innehåller inga uppgifter om mängd och innehåll av kemiska ämnen. (12)

Alla importörer och tillverkare av kosmetiska och hygieniska produkter måste registrera sina produkter senast en månad efter det att de saluförts eller erbjudits för yrkesmässigt bruk. Om en produkt importeras av flera företag ska varje företag lämna in en egen registrering. (12)

Läkemedelsverket godkänner inga produkter utan kontrollerar att bestämmelserna i lagen uppfylls genom skriftliga förfrågningar, inspektioner, analyser av produkter med mera. Läkare kan även rapportera biverkningar till ett särskilt register. (12)

Regeringsuppdraget till Läkemedelsverket

De kosmetiska och hygieniska produkternas miljöpåverkan har äntligen börjat uppmärksammas. Hittills har risken för miljöpåverkan inte ingått i företagets säkerhetsbedömningar. År 2002 fick Läkemedelsverket i uppdrag av regeringen att:

- utreda miljöpåverkan från läkemedel samt kosmetiska och hygieniska produkter inklusive deras förpackningar,
- lämna förslag till åtgärder för att minska miljöpåverkan från dessa produktgrupper såväl nationellt som inom EU,
- utreda hur informationen om kvantitet och innehåll av kemiska ämnen i läkemedel kan göras lättillgängliga
- utreda hur företagets rapportering av kvantitet och innehåll av kemiska ämnen i kosmetiska och hygieniska produkter kan förbättras
- se över möjligheten att på nationell nivå införa miljöklassificering av läkemedel.

I uppdraget ingår även att rapportera om EU:s arbete med att miljöklassificera läkemedel. (12)

Uppdraget ska utföras i samverkan med berörda myndigheter, organisationer och andra intressenter och redovisas till regeringen senast den 1 juli 2004.(12)

Läkemedelsverket har anlitat en konsultbyrå för att genomföra regeringsuppdraget. Konsultbyrån valde till en början ut 30-40 substanser som ingår i kosmetiska och hygieniska produkter och som med stor sannolikhet påverkar miljön. Efter diskussion med den svenska och europeiska branschen minskades gruppen till 15 högvolykmekikalier. Tillverkarna av de 15 substanserna har blivit ombudade att lämna in dokumentation om substansernas miljöpåverkan.

Liknande undersökningar

Svenska Naturskyddsföreningen genomförde 2001 en undersökning av babyprodukter. Innehållet i de olika produkterna kontrollerades utifrån ett miljö- och hälsoperspektiv. Undersökningen kan läsas på www.snf.se/bmv/hmv-babykoppguide.htm

Diskussion

Allergiframkallande, cancerframkallande, reproduktionsstörande, hormonstörande eller mutagena egenskaper är ett hot mot människors hälsa. Vi utsätts dagligen för en mängd olika kemikalier. Hur alla dessa ämnen påverkar oss är i många fall okänt.

Halten av varje hälsoskadlig substans i de undersökta stylingprodukterna kan vara låg, men många produkter innehåller flera olika substanser. Vi vet dessutom sedan tidigare undersökningar att andra kosmetiska och hygieniska produkter innehåller liknande ämnen.

På senare år har vi sett hur allergier och överkänslighet ökar bland befolkningen. Att tillåta hälsofarliga och allergiframkallande ämnen i stylingprodukter kan förvärra problemet. Unga människor använder flera olika produkter varje dag och är dessutom mer känsliga för de skadliga substanserna.

Reglerna för säkerhetsbedömningar av kosmetiska och hygieniska produkters hälsoegenskaper måste skärpas. Det är oacceptabelt att produkter som används av ungdomar innehåller flera substanser som är allergiframkallande, reproduktionsstörande, hormonstörande och misstänkt cancerframkallande.

Svenska Naturskyddsföreningens uppfattning är att regeringsuppdraget som lämnats till Läkemedelsverket måste resultera i att miljökrav i fortsättningen ställs på kosmetiska och hygieniska produkter. Substanser som är icke lättnedbrytbara, bioackumulerbara eller mycket giftiga för vattenlevande organismer ska inte tillåtas. Först då kan miljömålet "Giftfri miljö" som regeringen har tagit för kemikalieområdet uppfyllas.

Stylingprodukter kan ses som ett exempel på en produktgrupp som måste förändras för att vi ska få en hållbar framtid både när det gäller vår egen hälsa och miljön.

Referenser i rapporten

- (1) <http://www.neuro.ki.se/neuro/KK2/hud03.pdf>
- (2) http://www.who.int/pcs/harmon_site/harmonize/docs/Terminology_final%20distiller.pdf WHO, Harmonization of approaches to the assessment of risk from exposure to chemicals., December 2002
- (3) http://www.miljomedicin.gu.se/Kap1_1-RRgrund.htm Kapitel 1 – Miljömedicinsk metodik, Ragnar Rylander, 1999-04-10
- (4) <http://www.ymed.lu.se/utbildning/kym011kompssk.html> , Kompendium i miljötoxikologi, Toxikologiska grundprinciper av Staffan Skerfving
- (5) <http://neptunus.uas.se/lul/imedia.nsf/0/c0b13a6154b82eda41256abd002aceb5?OpenDocument> , Sveriges Radio P1, Hälsosamt, 2001-08-31
- (6) KTF, Kemitekniska leverantörsförbundet
- (7) "Miljöaspekter på kosmetiska och hygieniska produkter", Läkemedelsverket Kosmetika kontrollen Nr.2 1993)
- (8) Pretty Nasty- Phtalates in European Cosmetic products, Women's Environmental Network; Svenska Naturskyddsföreningen and Health Care Without Harm; 2002
- (9) www.miljomal.nu
- (10) Personligt Bengt Melsäter, Kemikalieinspektionen
- (11) www.kemi.se
- (12) Läkemedelsverket www.mpa.se
- (13) Kosmetikadirektivet 76/768/EEC
- (14) Personligt, Gunnar Gukowski, Läkemedelsverket

Referenser för kemikaliebedömningen

<http://www.kemi.se/kemi/ingangar/ingangar/databaser/databaser.html>

Riskline (KemI's databas med referenser om kemiska ämnen, se ref 1)

HSDB (Hazardous Substances Data Bank, hittas via toxnet)

ASN (Arbetskyddsnämnden/Prevents CD Kemiska ämnen 9.0 och 10.0)

Miljø og sundhed (www.miljoeogsundhed.dk, Grön Information, Köpenhamn)

Toxnet (toxikologisk databas, kan också kallas toxline, <http://toxnet.nlm.nih.gov>)

Boken "BRA KEMVAL för tvätt och rengöring" Miljöförvaltningen Göteborg, 1998

MSDS Databases, varuinformationsblad om kemiska ämnen

(www.msdssearch.com/DBLinksN.htm)

Survey no.18-2002 (www.mst.dk/chemi/01081108.htm)

Pharmacos 3 (<http://pharmacos.eudra.org/F3/inci/index.htm>)

RTECS (Registry of Toxic Effects of Chemical Substances)

Johansson H, Zimerson E (1994). Toxinfohandboken. ToxInfoAB, Lund

KIFS 2001:3 mfl, kemikalieinspektionens lagtexter med bindande klassificering för ett antal ämnen i bilaga 5 och 6.

ÖKO TEST-00. Die Kosmetik-Liste. Verlag GmbH & Co KG, Frankfurt

Concawe (www.concawe.be)

IUCLID, EU:s databas på CD om de mest använda kemikalierna i Europa

LVFS 1993:2 4:44; SLVFS 1999:22 m fl, livsmedelsverkets författningssamlingar

SNF (Madsen -00); SNF (Boethling -84) mfl

Sigma-Aldrich (www.fluka.sial.com/sigma/proddata/b1378.htm)

Wilkes hemsida

www.wilkeinternational.com/WILKEresources/ChitosanTechnology.htm

IARC, International Agency for Research on Cancer (<http://www.iarc.fr/>)

Teknik&Miljø nr 12 1998. Forbrugerstyrelsen, Köpenhamn

(<http://www.fs.dk/pdf/rr/98/tm9812.pdf>)

www.shenet.se

Acros Organics (www.acros.be)

NSDB (sis.agr.gc.ca/CANSIS/NSDB/_overview.html)

Direktiv 76/768/EEC, unionens direktiv om kosmetika.

FDA, U.S. Food and Drug Administration (<http://vm.cfsan.fda.gov>)

Svenska Naturskyddsföreningen, Bra Miljöval www.snf.se/ www.bramiljoval.org

Läkemedelssverket, (<http://www.mpa.se/index.shtml>)

MSDS Cibfast H liquid

Tabell 3: Produkter som innehåller ett eller flera misstänkt cancerframkallande ämnen

Produktnamn	Företagsnamn
Shine miracle, anti-frizz polishing serum	Balancia-Midania AB (Citré shine)
Dax Wave and Groom	Bratt Trading Company (Imperial Dax UK LTD)
Fructis Style Modelling Paste, Strong	Cosmetique France AB, L'Oréal
L'Oréal Studio Line Fixing Spray Ultim Fix, Maximal Hold	Cosmetique France AB, L'Oréal
L'Oréal Out of Bed, Fibre Cream	Cosmetique France AB, L'Oréal
L'Oréal Studio Line, Gel Super Strong	Cosmetique France AB, L'Oréal
Elnett Satin, Kraftig	Cosmetique France AB, L'Oréal
H&M Hair System, Sharping Paste	H&M
Blåvitt, Hårgel, Strong	KF
Finesse, Styling Gel, Super Strong	Lever Fabergé AB
d:fi, d:struct, pliable molding creme	Liquid (American Crew)
American Crew, Fiber, blå	Liquid (American Crew)
Sebastian, Sharper, In Control Fiber Wax	Sebastian International, Inc
Body Shop, Think Big, Volumising Spray	The Body Shop
PROFFS Styling Gel, Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
PROFFS Hairspray, Super Strong	This is it AB (Proffs)
PROFFS Mousse, Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
PROFFS Hairwax, Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
High hair ocean-sprizz Strong	Wella
Volym mousse, Super strong	Wella
Wella Styling Gel Super Strong	Wella
Wella Shockwave, Shine Gel Wax	Wella
Wella Shockwaves, Ultra Strong, Max Hold Gel	Wella

Tabell 4: Produkter som innehåller ett eller flera allergiframkallande eller misstänkt allergiframkallande ämnen

Produktnamn	Företagsnamn
Citré Shine, Making waves curl booster	Balancia-Midania AB (Citré shine)
Shine miracle, anti-frizz polishing serum	Balancia-Midania AB (Citré shine)
Dax Wave and Groom	Bratt Trading Company (Imperial Dax UK LTD)
Fructis Style Modelling Paste, Strong	Cosmetique France AB, L'Oréal
L'Oréal Out of Bed, Fibre Cream	Cosmetique France AB, L'Oréal
L'Oréal Studio Line Fixing Spray Ultim Fix, Maximal Hold	Cosmetique France AB, L'Oréal
L'Oréal Studio Line, Gel Super Strong	Cosmetique France AB, L'Oréal
H&M Divided 02 Strong Hair Mousse	H&M
H&M Hair System, Sharping Paste	H&M
Naturelle, Original, Silky Hair Spray	Hardford Daily Care AB
Blåvitt, Hårgel, Strong	KF
Klippoteket, Hairspray, Maximum XX Strong	Klippotekets Fabrik AB
Finesse, Styling Gel, Super Strong	Lever Fabergé AB
Finesse, Volume Mousse, Super Control	Lever Fabergé AB
American Crew, Fiber, blå	Liquid (American Crew)
d.fi, d:struct, pliable molding crenme	Liquid (American Crew)
Matrix, Amplify, Volumizing System, Foam Volumizer	Matrix Essentials Inc.
Glanscrème	Romella International AB (Björn Axén)
Sebastian, Sharper, In Control Fiber Wax	Sebastian International, Inc
Body Shop, Hold Tight, Styling Gel	The Body Shop
Body Shop, Think Big, Volumising Spray	The Body Shop
PROFFS Hairspray, Super Strong	This is it AB (Proffs)
PROFFS Mousse. Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
PROFFS Styling Gel, Maximum Strong	This is it AB (Proffs)
High hair ocean-sprizz Strong	Wella
Wella Shockwave, Shine Gel Wax	Wella
Wella Shockwaves, Ultra Strong, Max Hold Gel	Wella

Tabell 5: Samtliga ingående kemikalier samt en sammanfattning av de miljö- och hälsoegenskaper som inte godkänts i undersökningen. "Otillräcklig data" innebär att den data som hittats inte varit fullständig för ett godkännande av substansen enligt Svenska Naturskyddsföringens kriterier eller att informationen som hittats varit motstridig.

Kemiskt/INCI namn	Funktion	Miljöegenskaper	Hälsoegenskaper	Godkänd?	Kommentar	Referenser
ACETYL TRIBUTYL CITRATE	Filmbildnings-medel	Bioackumulerbart	Data saknas	Nej		ASN
ACRYLATES COPOLYMER	Antistatmedel / bindemedel / filmbildnings-medel	Otillräcklig data	Data saknas	-		
ACRYLATES/C10-30 ALKYL ACRYLATES CROSSPOLYMER	Filmbildnings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
ACRYLATES/t-BUTYLACRYLAMIDE COPOLYMER	Filmbildnings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
ALCOHOL/ALCOHOL DENAT.	Lösningsmedel	Godkänd	Godkänd	Ja	Denaturering sker ofta med dietylftalat som är hälsofarligt	ASN: RTECS, miljö og sundhed mfl.
AMINOMETHYL PROPANOL	Buffrande medel	Ej Lättnedbrytbar	Godkänd	Nej		KIFS 2001:3, Riskline
AMODIMETHICONE	Antistatmedel	Data saknas	Data saknas	-		
ANIONIC FLUOROSURFACTANT	Ytaktivt ämne	Data saknas	Data saknas	-		
APRICOT KERNEL OIL PEG-6 ESTERS	mjukgörare/emulgerings-medel/tensid	Data saknas	Otillräcklig data	-	Kan innehålla cyanid	Toxnet
ASCORBIC ACID	Antioxidant / buffert	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-	Vitamin C	
BEHENTRIMONIUM METHOSULFATE	Antistatmedel/tensid	Otillräcklig data	Data saknas	-		

BENZOPHENONE-4	UV-filter	Mycket giftig för vattenlevande organismer.	Allergiframkallande. Misstänks kunna orsaka bröstcancer samt störa hormonbalansen hos barn.	Nej	Högsta tillåtna koncentration: 5 % (uttryckt som syra). LVFS 1993:2 2: 1 med ändring LVFS 2000:5	ASN, Survey no.18-2002
BENZYL ALCOHOL	Konserveringsmedel	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN; RTECS, Survey no.18-2002, direktiv 76/768/EEC mfl.
BETAINE	Antistatmedel / viskocitetsmedel	Otillräcklig data	Godkänd	-		IUCLID, ASN
BIS-DIGLYCERYL POLY-ACYLADIPATE-2		Data saknas	Data saknas	-		
BISPEG/PPG 14/14 DIMETHICONE		Data saknas	Data saknas	-		
BUTANE	Drivgas	Godkänd	Godkänd	Ja	Bidrar till bildningen av fotokemiska oxidanter	Survey no.18-2002, Toxinfohandboken, ASN, RTECS mfl.
BUTETH-3	UV-filter	Data saknas	Data saknas	-		
BUTYL ESTER OF PVM/MA COPOLYMER	Antistatiskt medel /filmbildningsmedel	Data saknas	Godkänd	-		ASN
BUTYLENE GLYCOL	Fuktmedel/lösningsmedel	Godkänd	Otillräcklig data	-		Survey no.18-2002, ASN, Riskline
BUTYLPARABEN	Konserveringsmedel	Godkänd	Allergiframkallande och hormonstörande.	Nej		ASN, SNF mfl.
CAPRYLYL PYRROLIDONE	Tensid	Ej Lättnedbrytbar	Godkänd	Nej		KIFS 2001:3 bilaga 5, ASN, Survey no. 18-2002
CAMEL	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja	Livsmedelstillsats 150a	LVFS 1993:2 3:1; SLVFS 1999:22
CARBOMER	Emulgeringsmedel / viskocitetsmedel	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		

CARNAUBA	Filmbildnings- medel/ mjukgörare	Otillräcklig data	Godkänd	-	Livsmedelstillsats E 903	SLVFS 1999:22
CEREUS GRANDIFLORUS	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		N-Class
CETEARETH-20	Emulgerings-medel / tensid	Bioackumulerbart	Godkänd	Nej		Toxinfohandboken, ASN
CETEARETH-25	Emulgerings-medel / tensid	Bioackumulerbart	Godkänd	Nej		Toxinfohandboken, ASN
CETEARYL ALCOHOL	Mjukgörare/ emulgerings-medel	Bioackumulerande	Otillräcklig data	Nej		IUCLID
CETRIMONIUM CHLORIDE	Konserverings- medel	Mycket giftig för vattenlevande organismer Bioackumulerande	Data saknas	Nej	Högsta tillåtna koncentration: 0,1 %. Enligt LVFS 1993:2 4:44;	LVFS 1993:2 4:44; Survey no.18-2002; SNF (Madsen -00); SNF (Boethling -84) mfl.
CHITOSAN/ CHITOSAN FORMATE	Filmbildnings- medel/ Biologisk tillsats	Data saknas	Data saknas	-		
CI 15510	Färgämne	Otillräcklig data	Godkänd	-		LVFS 1993:2 3:2; Toxinfohandboken
CI 16255	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja	Livsmedelstillsats E 124	ASN
CI 19140	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja	Livsmedelstillsats E 102	ASN
CI 47005	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja	Livsmedelstillsats E 104	ASN i Tox- infohandboken
CI 60730	Färgämne	Data saknas	Godkänd	-		LVFS 1993:2 3:3; ASN
CI 77891	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja	Livsmedelstillsats E 171. Samma som Titanium dioxide	LVFS 1993:2 3:1, Survey no. 18- 2002, ASN, Toxinfohandboken, IARC
CITRIC ACID	pH justerare	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN: RTECS mfl.
CITRUS AURANTIFOLIA	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		SAFER WORLD, SHENET, ASN, A&H 1993:14, A&H 1993:35, KTF brev

CITRUS AUTANTIUM DULCIS (ORANGE) FRUIT EXTRACT	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		
CITRUS DULCIS	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		SAFER WORLD, SHENET, ASN, A&H 1993:14, A&H 1993:35, KTF brev
CITRUS GRANDIS	Växtextrakt, konserveringsmedel	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
CITRUS LIMONUM	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		SAFER WORLD, SHENET, ASN, A&H 1993:14, A&H 1993:35, KTF brev
CITRUS NOBILIS	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		SAFER WORLD, SHENET, ASN, A&H 1993:14, A&H 1993:35, KTF brev
CI 42090	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja		
COCAMIDO-PROPYL BETAINE	Tensid	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN
COCO-BETAINE	Tensid	Godkänd	Godkänd	Ja		
COCODIMONIUM HYDROXYPROPYL SILK AMINO ACIDS	Antistatmedel/ tensid	Data saknas	Data saknas	-		
CYCLOMETHICONE	Antistat medel/ mjukgörare/ fuktbevarande mm	Bioackumulerbar Ej Lättnedbrytbar	Möjlig risk för nedsatt fortplantningsförmåga	Nej		ASN, SNF(Frenander - 00), Toxinfohandboken Cosm&Toil, vol 109 - 94 Riskline: ECETOC Joint ass comm chem 26, 77 p, 1994
CYCLOPENTA-SILOXANE	Konditioneringsmedel, Emulgator, Lösningssmedel	Bioackumulerbar	Godkänd	Nej		ASN

DENATONIUM BENZOATE	Denatureringsmedel	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN
DIAZOLIDINYL UREA	Konserveringsmedel	Godkänd	Otillräcklig data	-		ASN, SNF(Frenander -00)
DIMETHICONE	Antiskummedel/ mjukgörare	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
DIMETHICONE COPOLYOL	Antistatmedel/ mjukgörande medel	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
DIMETHICONE PROPYL PG-BETAINE	Antistatmedel/ tensid	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
DIMETHICONOL	Antiskummedel/ mjukgörare	Otillräcklig data	Data saknas	-		
DIMETHYL ETHER	Drivgas/ lösningsmedel	Ej Lättnedbrytbar	Otillräcklig data	Nej		ASN
DIOCTYL MALATE	Mjukgörare	Data saknas	Data saknas	-		
DIPENTAERYTHRITYL HEXACAPRYLATE/ HEXACAPRATE	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
DISODIUM EDTA	Komplexbildare	Ej Lättnedbrytbar	Misstänkt reproduktionsstörande	Nej		SNF komp. lista, Toxinfohandboken, BRA KEMVAL
DMDM HYDANTOIN	Konserveringsmedel	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN, Toxinfohandboken, LVFS 1993:2 4:33, Teknik o Miljö 12 '98, s 31
DMHF	Konserveringsmedel/ Filmbildningsmedel	Data saknas	Data saknas	-		
ELAEIS GUINEENSIS	Mjukgörare	Data saknas	Data saknas	-		
ETHYL ESTER OF PVM/MA COPOLYMER	Antistatiskt medel/ filmbildningsmedel	Data saknas	Data saknas	-		
ETHYLPARABEN	Konserveringsmedel	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN
GLUCOSIDE	Tensid	Data saknas	Data saknas	-		
GLYCERIN		Godkänd	Godkänd	Ja		

GLYCERYL STEARATE	Mjukgörare/emulgeringsmedel	Bioackumulerbar	Kan orsaka allergi	Nej		ASN, greeninfo, Kosmetikaverkstedet
HYDROLYZED KERATIN	Antistatmedel/fuktbearvande	Data saknas	Data saknas	-		
HYDROLYZED RICE PROTEIN	Antistat medel	Data saknas	Data saknas	-		
HYDROLYZED SILK	Antistatmedel/fuktbearvande	Data saknas	Data saknas	-		
HYDROLYZED WHEAT PROTEIN	Antistatmedel	Data saknas	Data saknas	-		
HYDROXYPROPYLCELLULOSE	Bindemedel/Emulgerings-medel / filmbildnings-medel / viskositetsmedel	Data saknas	Data saknas	-		
IODOPROPYNYL BUTYLCARBAMATE	Konserveringsmedel	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
IRON OXIDE, CI 77491	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja	Livsmedelstillsats E 172	Survey no.18-2002, ASN
ISOBUTANE	Drivgas	Godkänd	Godkänd	Ja	Bidrar till bildningen av fotokemiska oxidanter	ASN
ISOBUTYLPARABEN	Konserveringsmedel	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
ISOPROPYL STEARATE	Bindemedel / mjukgörare	Bioackumulerbar	Data saknas	Nej		ASN
ISOSTEARETH-10	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
KAOLIN	Färgämne	Data saknas	Data saknas	-		
KERATIN	Biologiskt tillsatsmedel	Data saknas	Data saknas	-		
LACTAMIDE MEA	Antistatmedel/fuktbearvande	Data saknas	Data saknas	-		
LANOLIN	Antistat medel / mjukgörare / emulgeringsmedel	Otillräcklig data	Allergiframkallande	Nej	Ullfett	ASN, IUCLID
LANOLIN CERA	Antistat medel / mjukgörare / emulgeringsmedel	Data saknas	Data saknas	-		

LAURETH-4	Emulgerings-medel /tensid	Mycket giftig för vattenlevande organismer	Otillräcklig data	Nej		Survey no. 18-2002
MAGNESIUM ALUMINUM SILICATE	Absorbent / opacifierande / konsistensgivare	Data saknas	Data saknas	-		
MAGNESIUM SULFATE	Förtjockningsmedel/ lösn. förmedlare	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN
METHYLCHLOROISO THIAZOLINONE	Konserverings-medel	Ej Lättnedbrytbar	Allergiframkallande	Nej		ASN
METHYLISOTHIAZO LINONE	Konserverings-medel	Ej Lättnedbrytbar	Allergiframkallande	Nej		ASN
METHYLPARABEN	Konserverings-medel	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN, Toxinfohandboken, Survey no. 18-2002, SNF (Madsen-00)
MICA	Opacifierande medel	Data saknas	Data saknas	-	Mineral	
MINERAL OIL		Ej Lättnedbrytbar	Cancerframkallande	Nej	I mycker rena fraktioner av petroleumprodukter kan man bortse från cancerrisken	ASN, KIFS, Directive 67/548/EEC, SNF
MYRISTYL PROPIONATE	Mjukgörare	Bioackumulerbar	Data saknas	Nej		ASN
n-BUTYL ALCOHOL	Lösningsmedel	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN
NIACINAMIDE	Övrig tillsats	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN
OCTYL DIMETHYL PABA	UV-filter	Bioackumulerbar & Ej Lättnedbrytbar	Hormonstörande	Nej		ASN, miljø og sundhed
OCTYL METHOXY-CINNAMATE	UV-filter	Bioackumulerbar	Misstänks kunna orsaka bröstcancer samt störa hormonbalansen hos barn.	Nej		ASN: Acros Organics, NSDB
OCTYLACRYLAMIDE / ACRYLATES/ BUTYLAMINOETHYL METHACRYLATE COPOLYMER	Antistatmedel	Data saknas	Data saknas	-		

OLETH-20	Ytaktivt ämne, Emulgeringsmedel	Data saknas	Reproduktionsstö- rande	Nej		Toxnet
OZOKERITE	Bindemedel/ emulsion stabiliserare/ opacifierande/ konsistens- givandemedel	Data saknas	Data saknas	-		
PANAX GINSENG	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		Toxnet
PANTHENOL	Antistat medel	Otillräcklig data	Eventuellt allergiframkallande	Nej		Toxinfohandboken, Survey no.18-2002
PARAFFINUM LIQUIDUM	Antistat medel / mjukgörare / lösningsmedel	Godkänd	Cancerframkallande	Nej	I mycker rena fraktioner av petroleumprodukter kan man bortse från cancerrisken	Toxinfohandboken, SNF
PCA	Fuktmedel	Data saknas	Data saknas	-		
PEG/PPG 18/18 Dimethicone		Data saknas	Data saknas	-		
PEG-10 SOYA STEROL	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
PEG-100 STEARATE	Emulgerings-medel	Bioackumulerbar	Data saknas	Nej		ASN; RTECS mfl.
PEG-16 (40) HYDROGENERATED CASTOR OIL	Emulgerings- medel/Tensid	Data saknas	Otillräcklig data	-		
PEG-20 STEARATE	Emulgerings-medel	Bioackumulerbar	Data saknas	Nej		
PEG-25 HYDROGENERATED CASTOR OIL	Emulgerings-medel/ Tensid	Data saknas	Data saknas	-		
PEG-25 PABA	UV-filter	Data saknas	Data saknas	-	Högsta tillåtna koncentration: 10% enligt LVFS 1993:2 5:2: 2 med ändring LVFS 1998:9,	
PEG-32	Fuktmedel / mjukgörare	Otillräcklig data	Allergiframkallande	Nej		ASN, Toxnet
PEG-4	Fuktmedel / lösningsmedel	Ej Lättnedbrytbar	Data saknas	Nej		ASN, Toxnet

PEG-6 COCAMIDE	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
PEG-60 ALMOND GLYCERIDES	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
PEG-70 MANGO GLYCERIDES	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
PEG-75 LANOLIN	Mjukgörare/ emulgerings-medel / tensid	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
PEG-90M	Fuktmedel / mjukgörare	Data saknas	Data saknas	-		
PENTASODIUM PENTETATE	Komplexbildare	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
PENTYLENE GLYCOL		Ej Lättnedbrytbar	Godkänd	Nej		IUCLID, ASN
PETROLATUM	Antistatiskt medel/ mjukgörare	Otillräcklig data	Cancerframkallande Misstänkt allergiframkallande	Nej	I mycker rena fraktioner av petroleumprodukter kan man bortse från cancerisken	ASN, KIFS, IUCLID, SNF, Toxnet
PHENYL TRIMETHICONE	Antiskummedel / antistatiskt medel / mjukgörare	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-		
POLYAMINOPROPYL BIGUANIDE	Konserverings-medel	Data saknas	Otillräcklig data	-		
POLYMETH-ACRYLIC ACID/ACRYLAMIDO METHYL PROPANE SULFONIC ACID		Data saknas	Data saknas	-		
POLYQUATERNIUM-10	Antistat medel	Ej Lättnedbrytbar Mycket giftig för vattenlevande organismer	Data saknas	Nej		Kosmetikverkstedet
POLYQUATERNIUM-11	Antistat medel	Otillräcklig data	Data saknas	-		
POLYQUATERNIUM-16	Antistat medel	Data saknas	Data saknas	-		
POLYQUATERNIUM-4	Antistat medel	Data saknas	Data saknas	-		
POLYSORBATE 20	Emulgerings-medel / tensid	Data saknas	Otillräcklig data	-		

POLYSORBATE 40	Emulgerings-medel / tensid	Data saknas	Data saknas	-	Livsmedelstillsats E 434	ASN
POLYSTYRENE	Filmbildnings-medel	Bioackumulerbar	Eventuellt Cancerframkallande	Nej		ASN
POLYURETHANE-6	Filmbildnings-medel	Data saknas	Misstänkt cancerframkallande IARC grupp3	Nej		TOXNET
PPG-1-PEG-9 LAURYL GLYCOL ETHER	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		
PPG-3 METHYL ETHER	Lösningsmedel	Otillräcklig data	Data saknas	-		
PROPANE	Drivgas	Godkänd	Godkänd	Ja	Bidrar till bildningen av fotokemiska oxidanter	Toxinfohandboken, ASN
PROPYLENE GLYCOL	Lösningsmedel	Godkänd	Godkänd	Ja		HSDB, ASN; RTECS
PROPYLPARABEN	Konserverings-medel	Godkänd	Godkänd	Ja		
PVP	Antistat medel	Ej Lättnedbrytbar	Misstänkt cancerframkallande IARC grupp3	Nej		SNF, MSDS, Riskline, Survey no.18-2002
PVP/DIMETHYLAMIN OETHYLMETHACRYL ATE COPOLYMER	Antistat medel / bindemedel / emulsionsstabilisera re	Data saknas	Otillräcklig data	-		
PVP/VA COPOLYMER	Antistat medel / bindemedel / emulsionsstabilisera re	Data saknas	Otillräcklig data	-		
QUATERNIUM-52	Antistat medel / tensid	Data saknas	Data saknas	-		
QUATERNIUM-79 HYDROLYZED KERATIN	Antistat medel	Otillräcklig data	Data saknas	-		
QUATERNIUM-79 HYDROLYZED SILK	Antistat medel	Otillräcklig data	Data saknas	-		
SHOREA ROBUSTA/SHOREA ROBUSTA SEED BUTTER	Emulgerings-medel	Data saknas	Data saknas	-		

SODIUM BENZOATE	Konserverings- medel	Godkänd	Godkänd	Ja		
SODIUM BENZOTRIAZOLYL BUTYLPHENOL SULFONATE	UV-filter	Data saknas	Otillräcklig data	-		
SODIUM CHLORIDE	Förtjockningsmedel/ lösn. förmedlare	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN: RTECS mfl.
SODIUM HYDROXIDE	pH-höjande medel/ denaturerings- medel	Godkänd	Godkänd	Ja		ASN
SORBITOL	Fuktmedel	Otillräcklig data	Godkänd	-		
SUCROSE	Fuktmedel	Otillräcklig data	Godkänd	-		
TIN OXIDE	Opacifierande/ konsistens- givandemedel	Data saknas	Data saknas	-		
TITANIUM DIOXIDE (CI 77891)	Färgämne	Godkänd	Godkänd	Ja	Livsmedelstillsats E 171	LVFS 1993:2 3:1, Survey no. 18- 2002, ASN, Toxinofhandboken, IARC
TOCOPHEROL	Antioxidant	Godkänd	Godkänd	Ja	E-vitamin	Toxinofhandboken
TOCOPHERYL ACETATE	Antioxidant	Otillräcklig data	Otillräcklig data	-	E-vitamin acetat	
TREBEHENIN	Mjukgörare	Data saknas	Data saknas	-		
TRIACETIN	Filmbildande / lösningemedel	Godkänd	Godkänd	Ja	Kan i sällsynta fall orsaka allergiska kontakteksem	ASN
TRIBUTYL CITRATE	Filmbildnings-medel / lösningemedel	Bioackumulerbar	Data saknas	Nej		ASN
TRICETEARETH-4 PHOSPHATE	Tensid	Data saknas	Data saknas	Nej		
TRIDECETH-12	Emulgerings-medel / tensid	Data saknas	Data saknas	-		
TRIDECETH-9	Emulgerings-medel / tensid	Data saknas	Otillräcklig data	-		
TRIDECYL STEARATE	Mjukgörare	Data saknas	Data saknas	-		

TRIETHANOL-AMINE	Buffert	Ej Lättnedbrytbar	Eventuellt cancerframkallande Allergiframkallande	Nej		FDA, Läkemedelsverket, ASN
TRIIISOPROPANOL-AMINE	Buffert	Ej Lättnedbrytbar	Data saknas	Nej		ASN
VA/VINYL BUTYL BENZOATE/CROTONATES COPOLYMER	Filmbildningsmedel	Data saknas	Data saknas	-		
WHEAT AMINO ACIDS	Växtextrakt	Godkänd	Godkänd	Ja		Toxnet
VINYL CAPROLACTAM/PVP/DIMETHYLAMINOETHYL METHACRYLATE COPOLYMER	Filmbildnings-medel	Data saknas	Data saknas	-		

Svenska Naturskyddsföreningen

Box 7005, 402 31 Göteborg
tel: 031-711 64 50, fax: 031-711 64 30
e-post: gbg@snf.se
www.snf.se

Svenska Naturskyddsföreningen upptäcker hoten mot miljön och tar fram lösningar. Vi skapar opinion och sätter press på makthavare inom politik och näringsliv. Bli medlem du också! Ring 08-702 65 00 eller kontakta Svenska Naturskyddsföreningen där du bor.